

Drie officiële staatsieportretten...

Femmy Otten
heraldiek

Winnaar Femmy Otten (Amsterdam, 1981) maakte een krachtig portret. De jury vindt het verrassend dat ze de ijlheid die vaak kenmerkend is voor haar werk, heeft weten om te zetten in een portret waar je niet omheen kunt. Ook de subtiële verwijzingen naar elementen uit de heraldiek van het koningshuis bevalen de jury.

Iris van Dongen
toegankelijke koning

Winnaar Iris van Dongen (Tilburg, 1975) diende twee schetsen in: van een vriendelijke koning die de kijker recht aankijkt, en een formeel portret van de koning in functie, ceremonieel gekleed. In het definitieve ontwerp wil ze beide standpunten laten samensmelten in pastel en houtskool. De jury verwacht dan een beeld van een toegankelijke koning.

Rineke Dijkstra
stoere stand-in

Winnaar Rineke Dijkstra (Sittard, 1959), woont en werkt in Amsterdam. Een stoer en confronterend portret dat ook op afstand staat als een huis. Zo oordeelt de jury over haar ontwerp, met een stand-in in plaats van de koning. Volgens de jury geeft Dijkstra de koning een monumentale uitstraling die herinnert aan de Nederlandse 17de-eeuwse portretten.

Iconische schetsen winnen

De opdracht was: maak een herkenbaar, monumentaal en representatief portret dat tegelijkertijd verrast. Twaalf kunstenaars maakten een ontwerp voor een staatsieportret van de koning. Drie wonnen de wedstrijd.

Henny de Lange

REDACTIE CULTUUR & MEDIA

De beeldend kunstenaars Iris van Dongen (1975), Rineke Dijkstra (1959) en Femmy Otten (1981) mogen een officieel staatsieportret maken van koning Willem-Alexander. De drie vormen een 'mooie mix van jong aanstormend talent en bewezen kwaliteit', aldus minister Bussemaker (cultuur) na het bekendmaken van de namen van de winnaars. Haar ministerie gaf met de Rijksvoorlichtingsdienst de opdracht en het geld voor deze wedstrijd.

Het Mondriaanfonds nodigde afgelopen november twaalf kunstenaars uit om een ontwerp te maken. Ze waren voorgedragen door een comité van vier experts op kunstgebied: Taco Dibbits, directeur collecties Rijksmuseum Amsterdam, Wilma Suto, curator moderne en hedendaagse kunst Stedelijk Museum Schiedam, beeldend kunstenaar Luc Tuymans en Birgit Donker, directeur Mondriaan Fonds.

Deze deskundigen hebben ook de drie winnaars aangewezen. Gisteravond werden hun ontwerpen onthuld in het Rijksmuseum in Amsterdam. Daar zijn alle twaalf voorstudies tot en met 15 april te zien op de tentoonstelling 'Een nieuwe koning, een nieuw portret'.

De winnende ontwerpen ogen tamelijk traditioneel. Uit het juryrapport blijkt dat is gekozen voor composities waarbij koning Willem-Alexander als 'icoon van het koningschap' is afgebeeld. De jury heeft verder unaniem gekozen voor ontwerpen waarin 'de persoonlijkheid en symboolfunctie van de koning samenvallen'. "De drie geselecteerde portretten wortelen in de traditie van Nederlandse staatsieportretten, terwijl de kunstenaars tegelijkertijd trouw zijn gebleven aan hun eigen oeuvre."

In de loop van dit jaar moeten de winnaars het definitieve portret inleveren. Deze portretten kunnen besteld worden door ministeries, provincies, gemeenten, ambassades en rechtbanken. Ook particulieren kunnen een reproductie van een van de drie officiële portretten bestellen.

...negen afvallers

nederland

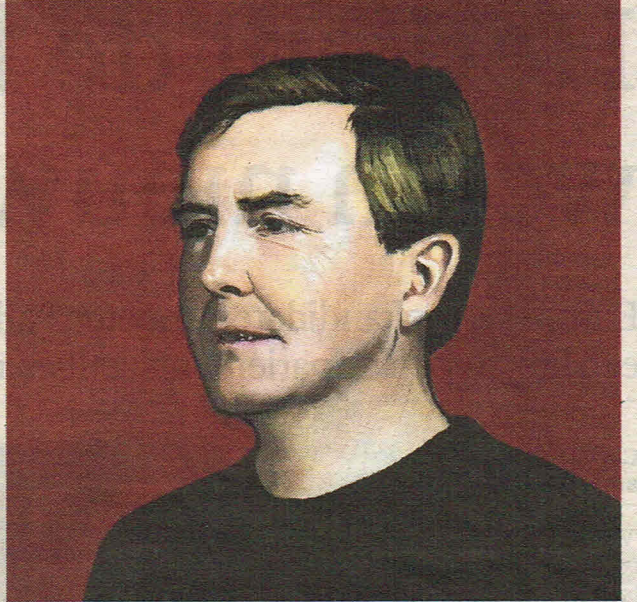
Sam Samiee
jeugdige kuif

Sam Samiee (Teheran, Iran, 1988), woont in Amsterdam. Samiee is veruit de jongste kunstenaar in dit gezelschap. Hij staat nog aan het begin van zijn loopbaan. Maar zijn tijd komt nog wel, daarvan is de jury overtuigd. Samiee beeldde als enige de koning opvallend jong af, met de kuif vrolijk omhoog, alsof hij even flink in de gelpot heeft getast.

Natasja Kensmil
licht en donker

Natasja Kensmil (Amsterdam, 1973), woont en werkt in Amsterdam. Ze wil iets te melden hebben door de figuren die ze afbeeldt. Die ontleent ze vaak aan (gewelds)beelden uit de krant. Ook machthebbers fascineren haar. In haar werk vallen altijd meteen de lichte en donkere kleuren op. Dat is ook in dit ontwerp, gemaakt met oostindische inkt en conté, het geval.

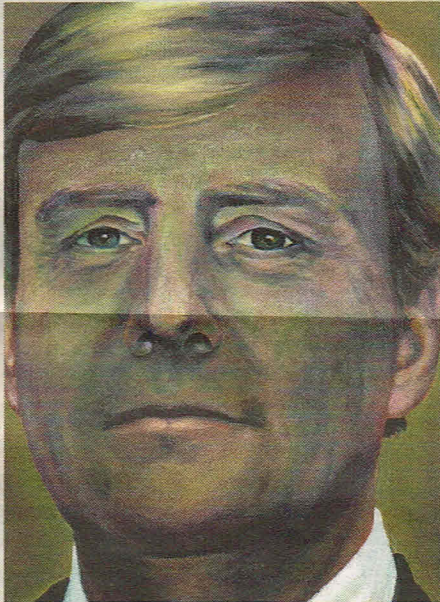
Hans Broek
focus op gelaatstrekken

Hans Broek (Veenendaal, 1965) werd bekend met grote doeken van landschappen. Sinds zijn verhuizing naar New York in 2005 vormen scènes uit films het onderwerp van zijn olieverfschilderijen. Ook schildert hij portretten van actrices als Isabella Rossellini. In dit ontwerp heeft hij zich geconcentreerd op de gelaatstrekken van de koning en het kleurgebruik.

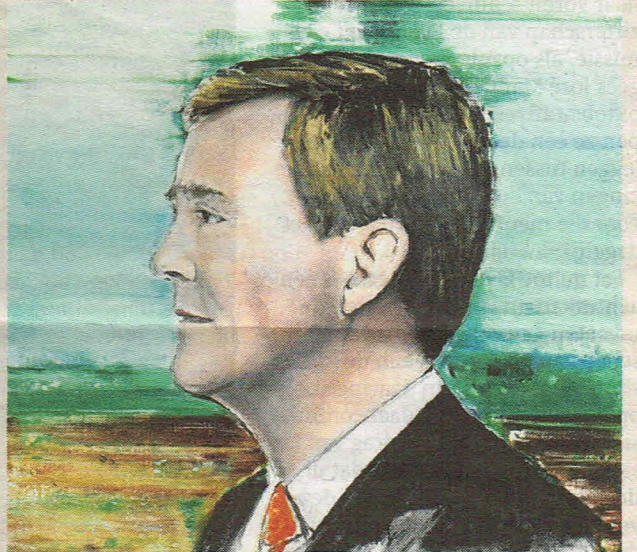
Hadassah Emmerich
tropische knipoog

Hadassah Emmerich (Heerlen, 1974), woont en werkt in Heerlen en Berlijn. Ze tekent en schildert met houtskool, inkt en acrylverf het liefst rechtstreeks op de muur. Haar voorstellingen zien er vaak 'gebatikt' uit. Zelf noemt ze zich 'batik babe', een verwijzing naar haar Indonesische afkomst die ook in dit ontwerp terugkeert in de vorm van tropische vogels.

Ina van Zyl
smeuige laag olieverf

Ina van Zyl (Ceres, Zuid-Afrika, 1971) richt zich graag op een detail dat ze sterk vergroot. Daardoor worden het haast portretten van bijvoorbeeld een voet of de glanzende huid van een appel. In dit ontwerp is het de huid die alle aandacht opeist. Zoals gebruikelijk heeft ze de olieverf in smeulige lagen op het doek gesmeerd.

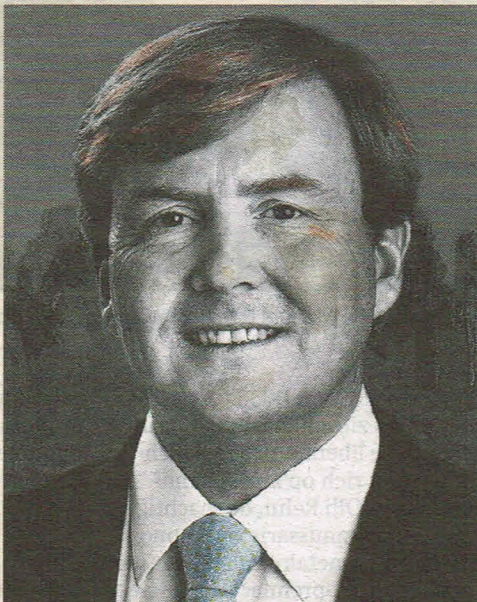
Koen Vermeule
in een landschap

Koen Vermeule (Goes, 1965), woont en werkt in Amsterdam. In zijn geschilderde landschappen en zeegezichten kom je nooit mensen tegen, maar in zijn stadslandschappen spelen ze de hoofdrol. In dit ontwerp heeft Vermeule een mooie tussenweg gevonden. De koning pontificaal op de voorgrond, maar op de achtergrond wel zo'n mooi weids landschap.

Emo Verkerk
collage

Emo Verkerk (Amsterdam, 1955) woont in Den Helder. Zijn portretten zijn vaak niet goed gelijkend, maar er bestaat nooit twijfel over wie het is. Het zijn ook nooit doorsnee geschilderde of getekende portretten maar collages van beschilderde stukken doek of karton. Dit is een ontwerp; Verkerk had vast nog iets opvallends in petto voor de dominerende sjerp.

Berend Strik
met naald en draad

Berend Strik (Nijmegen, 1960) staat vooral bekend om zijn borduurkunst. Met naald en borduurdraad bewerkt hij foto's. Daarmee geeft hij ze niet alleen een extra laag, maar kan hij ook bepaalde delen van de foto accentueren. Die techniek heeft hij ook in dit ontwerp toegepast. De haren van de koning bestikte hij met oranje snippertjes.

Ringel Goslinga
diverse gezichtsuitdrukkingen

Ringel Goslinga (Utrecht, 1969) is een echte portretfotograaf. Hij werd bekend met het project Family Tree, waarvoor hij portretten maakte van mensen uit de omgeving van zijn vader, zijn moeder en van hemzelf. In zijn ontwerp concentreert hij zich aan de hand van diverse gezichtsuitdrukkingen op de persoonlijkheid en functies van de koning.